

Література

1. Наказ МОН України №1221 від 07.10.2016 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розвиток бізнес-освіти в Україні як елемент державної політики сприяння розвитку підприємництва». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/52491/
2. Банщиків П.Г., Грищенко О.В., Паздрій В.Я. Моделювання ринкового середовища компаній у навчально-тренінгових технологіях (на прикладі бізнес-симуляції «ViAl+»). *Проблеми освіти*. №65. 2011. С. 7-12.
3. Бізнес-симуляція як метод навчання персоналу. *Українські залізниці*. № 3–4 (21–22). 2015. С.43-47.
4. Дослідження, аналіз та апробація серйозних ігор і симуляцій. «. URL: https://kneu.edu.ua/ua/dosl_glot/s_games_simul/.
5. Паздрій В.Я. Початок дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розвиток бізнес-освіти в Україні як елемент державної політики сприяння розвитку підприємництва». Міжнародна науково-практична конференція Інновації в бізнес-освіті. URL: <http://ibe.kneu.org/uk/pazdrij-v-ya-pochatok-doslidno-eksperymentalnoyi-roboty-vseukrayinskogo-rivnya-za-temoyu-rozvytok-biznes-osvity-v-ukrayini-yak-element-dorzhavnoyi-polityky-spryyannya-rozvytku-pidpryyemnytstva/>
6. Паздрій В. ViAL+ – інтерактивна бізнес-симуляція для ефективної економічної освіти. *Інформаційний збірник для директора школи та завідуючого дитячим садком*. №5-6 (34). 2015. С.143-145.

Пащенко Тетяна Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
лабораторії науково-методичного супроводу
підготовки фахівців у коледжах і технікумах Інституту
професійно-технічної освіти НАПН України

ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ЯК ФОРМА ОЦІНКИ ЯКОСТІ МАЙБУТНІХ БУДІВЕЛЬНИКІВ

Подолання наслідків кризових явищ у всіх сферах життєдіяльності українського суспільства все більш пов'язується з необхідністю підвищення якості професійної діяльності людини. Особливої актуальності ця проблема набула для закладів фахової освіти, оскільки саме в цій сфері зосередилися суперечності між інтересами ринку праці та застарілою структурою професійної підготовки молодших спеціалістів і фахівців робітничих професій [1].

В останні роки професійна освіта змінила свій характер – стала безперервною, багаторівневою. У такому контексті уточнюється роль і значення контролю як компонента педагогічної системи й засоби управління якістю освіти.

Найважливішою умовою підвищення якості освітнього процесу є правильно організований контроль, який є самостійною ланкою педагогічної

системи і засобом діагностування її результатів.

Пріоритетною орієнтацією контролю якості освіти є компетентнісний підхід, що дозволяє визначати якість підготовки фахівців на основі базових компетентностей і ключових кваліфікацій як метапрофесіональних конструктів.

Після закінчення теоретичних курсів, виконання розрахунково-графічних робіт, проходження навчальних і виробничих практик студенти будівельних коледжів розпочинають виконання дипломних проєктів. Під час дипломного проєктування використовують набуті знання: з архітектури будівель – під час виконання планів, фасадів, розрізів будівель, а також схем розташування фундаменту, каркаса, плит покриттів і перекриттів, вузлів тощо; з геодезії – під час креслення генерального плану; з розрахунку і конструювання будівельних конструкцій – у процесі розрахунку й виконання опалубних і арматурних креслень; з технології та організації будівельного виробництва – під час виконання технологічних карт і побудови календарного й будівельного генерального планів; з нормування і ціноутворення в будівництві – під час виконання локальних кошторисів.

Захист дипломних проєктів дозволяє найбільш повно й ефективно контролювати знання студентів, отримані на практичних заняттях і на заняттях курсового проєктування.

Серед вимог до компетентностей молодшого спеціаліста-будівельника щодо вирішення проблем і завдань соціальної діяльності, інструментальних, професійних завдань є такі, що формуються й розвиваються під час підготовки до дипломного проєкту: креативність, здатність до системного мислення; дослідницькі навички; базові знання в галузі будівництва й сучасних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння використовувати Інтернет-ресурси; навички роботи з комп'ютером.

Проєктування – самостійна робота студента, основною метою якої є розвиток та закріплення теоретичних знань і розрахунково-графічних навичок під час вирішення практичних інженерних проблем із використанням останніх досягнень науки і техніки, зокрема нових інформаційних технологій. Проєктування як одна з форм навчально-пізнавальної діяльності студентів має низку особливостей, урахування яких дозволяє сформувати в студентів необхідний соціальним замовленням рівень готовності до проєктування технічних систем.

Навчальне проєктування, як ніяка інша форма навчання, сприяє формуванню готовності студентів до здійснення професійних функцій у зв'язку з комплексним характером завдань, близькістю його до структури реальної проєктної діяльності. У зв'язку з досить великою кількістю та обсягом проєктів і відповідно кількістю годин, що відводиться в навчальних планах будівельних спеціальностей на консультації і самостійну роботу, студент може опанувати проєктування різних ієрархічних рівнів технічних об'єктів – від окремих вузлів до технічних систем. У процесі навчального проєктування має

місце одночасно перевірка теоретичних знань, що супроводжується їх повторенням, поглибленням, систематизацією, так і розвиток умінь застосовувати отримані теоретичні знання для вирішення конкретних інженерних завдань, розвиток і закріплення в студентів навичок прийняття рішень та їх практичної реалізації у вигляді відповідної проектно-конструкторської документації.

У процесі дипломного проектування студент має продемонструвати свою практичну й теоретичну підготовленість до виконання завдань професійної діяльності техника-будівельника, установлену державним освітнім стандартом. Оскільки професійна діяльність неможлива без творчості, дипломник повинен відобразити в проєкті новизну прийнятого ним рішення.

Урахування викладачами індивідуальних особливостей кожного студента під час визначення структурно-змістовного й організаційно-процесуального складників навчального проєктування дозволяє забезпечити оптимізацію процесу оволодіння професійною діяльністю, формування мотиваційного, когнітивного, операційного, інформаційного й емоційно-вольового компонентів готовності до неї.

Сучасні темпи розвитку науки і техніки вимагають від фахівця постійно знаходити нові ідеї, створювати нові проєкти. Виконуючи дипломний проєкт, майбутні фахівці змушені вирішувати різного роду творчі завдання. Сутність творчого завдання полягає в тому, що в процесі його розв'язання виникає суперечність між ресурсами «я» й унікальністю умов і вимог ситуації завдання. Самостійне подолання цього протиріччя і є творчим відкриттям принципу вирішення завдання й одночасно – особистісним та інтелектуальним розвитком, що виражається в активній самоперебудові особистості й реорганізації мислення [2]. Будь-який об'єкт і суб'єкт виходять з акту творчої діяльності іншими, ніж вони увійшли в нього. У такій ситуації студентові доводиться вчитися відстоювати свою точку зору, наполягати на своєму варіанті вирішення і знаходити порозуміння.

Під час оцінювання якості дипломного проєкту враховують актуальність теми, реальність проєкту, ступінь самостійності роботи студентів, глибину та тривалість знань і вмінь із загальнотехнічних та спеціальних предметів, повноту розкриття теми, обґрунтованість запропонованих рішень, ступінь використання в дипломному проєкті наукової й технічної літератури, виробничої документації, дотримання державних стандартів.

Важливим складником дипломного проєкту випускника вишу є публічний виступ перед комісією. Захист диплома відбувається на відкритому засіданні Державної кваліфікаційної комісії (ДКК). Ця комісія на підставі аналізу виконання дипломного проєкту (пояснювальної записки та графічної частини), відгуку керівника проєкту, рецензії на проєкт, результатів захисту дає об'єктивну оцінку рівню знань, умінь дипломника й готовність молодого фахівця до самостійної роботи. По суті використовується метод експертного оцінювання.

Важливий момент під час експертного оцінювання – відбір експертів

передусім за рівнем їх компетентності (рід занять, стаж діяльності за профілем, характер освіти, досвід, вік). Продуктивним способом організації групової експертної оцінки є колективне обговорення індивідуальної думки. Експертне оцінювання – це не просто формулювання, відбір і оброблення висновків експертів. Воно визначається насамперед роботою експертів щодо забезпечення аргументації висновків, їх мотивації.

Оцінювання якості навчання студентів членами ДКК проводиться шляхом якісного аналізу їх відповідей за такими критеріями та показниками:

- 1) повнота – здатність виділити всі ознаки поняття та їх зв'язки один з одним;
- 2) оперативність – здатність застосувати наявні знання в варіативних ситуаціях;
- 3) глибина – здатність виділити кількість істотних ознак того чи іншого поняття в їх взаємозв'язку;
- 4) гнучкість – здатність самостійно застосувати або сконструювати кілька способів вирішення одного й того ж завдання або розробити нестандартний підхід до розв'язання подібних завдань;
- 5) конкретність і узагальненість – здатність виділити узагальнені знання, підводити конкретні завдання під узагальнені;
- 6) згорнутість і розгорнення – здатність викладати свої знання компактно, вміння розгорнути свої знання в ряд послідовних кроків;
- 7) систематичність – уміння визначити ієрархію понять у їх послідовності, взаємозв'язку;
- 8) усвідомленість – уміння перегрупувати й перетворити матеріал, творчо застосувати опис явищ, законів і т.д.

Дипломне проєктування як завершальний етап навчання і підсумкова форма контролю забезпечує глибоку й систематичну перевірку підготовленості студентів до професійної діяльності. Необхідно відзначити, що формування творчого мислення здобувача освіти сприяє більш повному отождненню його з майбутньою професією і вибору ним стратегії професійного розвитку.

Література

1. Стандартизація професійної освіти: теорія і практика; монографія / А.А. Каленський, П.Г. Лузан, Н.М. Ваніна, Т.М. Пашенко, та ін. За наук. ред. А.А. Каленського. Житомир: «Полісся», 2018. 256 с.
2. Пашенко Т.М. Методика самостійної роботи студентів аграрного коледжу в процесі вивчення спеціальних дисциплін. дис. ... канд. пед. наук.: К., 2005. 222 с.